Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

DOK2-070-2/12/DD

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 1.03.12
nr 16/12 podpis

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 29.02.12.
nr 924 podpis

Warszawa, dnia 28 lutego 2012 r.

Szanowny Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu Rzeczpospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo Pana Marszałka z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie oświadczenia złożonego przez senatora Rafała Muchackiego podczas 4. posiedzenia Senatu RP w dniu 19 stycznia 2012 r., dotyczącego podejrzenia stosowania przez PZU SA w Warszawie (dalej PZU SA) praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku ubezpieczeń OC podmiotów leczniczych, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Art. 9 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) stanowi, że zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Natomiast przez rynek właściwy, zgodnie z art. 4 pkt 9 ww. ustawy, rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.

Analizując przedstawioną przez Pana Senatora sprawę w świetle wyżej wskazanych przepisów prawa, należy zwrócić uwagę na fakt, że obowiązkowe ubezpieczenie od zdarzeń medycznych jest nowym produktem na rynku ubezpieczeń. Zmiana ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. 2009, nr 52, poz. 417) wprowadziła alternatywny sposób dochodzenia roszczeń wynikających z błędów medycznych, tj. możliwość dochodzenia odszkodowań za zdarzenia medyczne przed komisjami wojewódzkimi do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych. Do dnia wejścia w życie przepisów znowelizowanej ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta , tj. do dnia 1 stycznia 2012 r., roszczenia wynikające z błędów medycznych były bowiem rozpatrywane wyłącznie przez sądy powszechne. Zakładom ubezpieczeniowym może być zatem trudno w obecnej chwili przewidzieć, jak liczne będą sprawy rozpatrywane przez komisje oraz jak wysokie (jak bardzo zbliżone do wskazanej w ustawie maksymalnej wysokości) będą orzekane przez nie odszkodowania i zadośćuczynienia. Istniejące obecnie statystyki dotyczą bowiem orzekania o odszkodowaniu i zadośćuczynieniu za błędy

medyczne przez sądy cywilne, które to orzeczenia oparte były na innych przesłankach niż orzeczenia komisji. W tej sytuacji oszacowanie ryzyka w przypadku nowego ubezpieczenia jest szczególnie skomplikowane, a od wysokości ryzyka zależy w głównej mierze wysokość składki ubezpieczeniowej.

Wobec powyższych okoliczności, a także w związku z tym, że ww. nowe ubezpieczenie znacznie różni się od dotychczas istniejących obowiązkowych ubezpieczeń OC szpitali, należy uznać, że w zasygnalizowanej sprawie mamy do czynienia z nowopowstającym rynkiem właściwym - rynkiem ubezpieczeń od odpowiedzialności za zdarzenia medyczne. Tym samym o możliwości zastosowania art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do opisanej przez Pana Senatora działalności PZU SA niezbędne jest wykazanie, że przedsiębiorca ten dysponuje na wskazanym rynku pozycją dominującą, tj. pozycją, która umożliwia przedsiębiorcy zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów (art. 4 pkt 10 ww. ustawy). Zarazem należy stwierdzić, że na obecnym etapie rozwoju ww. rynku nie jest możliwe przypisanie PZU SA pozycji dominującej na nim. Ze względu na fakt, że wskazany rynek właściwy znajduje się we wczesnej fazie rozwoju (istnieje dopiero od dwóch miesięcy), jego struktura i istniejące na nim warunki konkurencji dopiero się kształtują i mogą ulegać zmianom. Obecnie jedynym ubezpieczycielem, który zdecydował się zaproponować nowe ubezpieczenie jest wprawdzie PZU SA. Poza wysokim udziałem przedsiębiorcy w rynku właściwym, do ustalenia, że dysponuje on pozycją dominującą, niezbędne jest jednak jeszcze, by pozycja ta utrzymywała się przez dostatecznie długi czas, tak aby dla określonej grupy odbiorców stał się tzw. nieuniknionym partnerem handlowym[1]. Taka okoliczność w niniejszej sprawie nie zachodzi. Mimo tego, że PZU SA nie spotyka się obecnie z konkurencją ze strony innych podmiotów, na rynku występuje silna konkurencja potencjalna ze strony innych ubezpieczycieli. Ponieważ nie wydaje się, by istniały wysokie bariery wejścia na ww. rynek, za możliwe należy przyjąć, że owi inni ubezpieczyciele zdecydują się wejść na ten rynek i zaproponować szpitalom ceny niższej niż oferowana obecnie przez PZU SA. Należy zauważyć, że co najmniej dwóch ubezpieczycieli działających w Polsce, tj. TU Allianz SA i TU Inter Polska SA, ma doświadczenie w zakresie ubezpieczeń OC szpitali, które mogą wykorzystać przy tworzeniu oferty na nowy produkt. Również pozostali ubezpieczyciele dysponują potencjałem który mogą wykorzystać do stworzenia takiego produktu. Z informacji prasowych wynika także, że na rynku mogą powstać tworzone przez szpitale towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

W podsumowaniu powyższego wywodu należy wskazać, że rynek ubezpieczeń od zdarzeń medycznych obecnie nie jest jeszcze rynkiem ukształtowanym, jako że istnieje dopiero od dwóch miesięcy. W konsekwencji ocena panujących na rynku warunków konkurencji, w tym siły rynkowej działających na nim podmiotów, możliwa będzie dopiero za pewien czas, gdy sytuacja na nim rozwinie się i ustabilizuje. Tym samym przedwczesnym byłoby w obecnej chwili wyznaczanie na ww. rynku pozycji dominującej, a tym bardziej stwierdzanie jej nadużycia.

[1] E. Modzelewska-Wachal, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Warszawa 2002, s. 54.

W powyższych względów nie można uznać na dzień dzisiejszy, by istniały podstawy do podjęcia przewidzianych w ustawie *o ochronie konkurencji i konsumentów* kroków formalnych w przedstawionej przez Pana Marszałka sprawie.

Z poważaniem,

Do wiadomości:
odpowiedzi@nw.senat.gov.pl